

1217**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾**

z dnia 21 lipca 2005 r.

w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu pracownika socjalnego

Na podstawie art. 15 ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych (Dz. U. Nr 87, poz. 954, z 2002 r. Nr 71, poz. 655, z 2003 r. Nr 190, poz. 1864 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1**Przepisy ogólne****§ 1. Rozporządzenie określa:**

- 1) warunki, sposób i tryb odbywania stażu adaptacyjnego, sposób i tryb wykonywania nadzoru nad odbywaniem stażu adaptacyjnego oraz oceny nabytych przez wnioskodawcę umiejętności, a także sposób ustalania kosztów odbywania stażu adaptacyjnego oraz tryb ich ponoszenia,
- 2) warunki, sposób i tryb przeprowadzania testu umiejętności oraz oceny wykazanych przez wnioskodawcę umiejętności, a także sposób ustalania kosztów przeprowadzania testu umiejętności oraz tryb ich ponoszenia

— w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej lub w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) — stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym kwalifikacji do wykonywania zawodu pracownika socjalnego w Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) ustawa — ustawę z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych;
- 2) Biuletyn Informacji Publicznej — Biuletyn Informacji Publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm.²⁾);

¹⁾ Minister Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej — zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 265, poz. 2643).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565 i Nr 132, poz. 1110.

3) postępowanie — postępowanie o uznanie kwalifikacji prowadzone na podstawie ustawy;

4) organ prowadzący postępowanie — ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

§ 3. 1. Konieczność odbycia stażu adaptacyjnego, zwanego dalej „stażem”, albo przeprowadzenia testu umiejętności, zwanego dalej „testem”, stwierdza organ prowadzący postępowanie w formie postanowienia wydanego w toku postępowania.

2. Organ prowadzący postępowanie:

- 1) ustala posiadane przez wnioskodawcę kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, jego dotychczasowe doświadczenie w zawodzie pracownika socjalnego, różnice wynikające ze specyfiki zawodu regulowanego pracownika socjalnego w Rzeczypospolitej Polskiej i w państwie wnioskodawcy, braki w zakresie niezbędnej znajomości polskiego prawa koniecznej do wykonywania zawodu pracownika socjalnego i na tej podstawie określa w postanowieniu, o którym mowa w ust. 1, długość stażu;
- 2) przekazuje jednostce, w której ma być odbywany staż, albo jednostce przeprowadzającej test, postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wraz z kopią dokumentacji potwierdzającej posiadane kwalifikacje, w tym wykształcenie i doświadczenie zawodowe wnioskodawcy; przekazanie może być dokonane również drogą elektroniczną lub za pomocą elektronicznych nośników informacji;
- 3) upowszechnia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach podmiotowych organu prowadzącego postępowanie informacje o wymaganiach kwalifikacyjnych dla zawodu pracownika socjalnego.

Rozdział 2**Staż adaptacyjny**

§ 4. 1. Warunkiem odbycia stażu jest złożenie przez wnioskodawcę, po otrzymaniu postanowienia, o którym mowa w § 3 ust. 1, wniosku o odbycie stażu.

2. Staż odbywa się w ośrodku pomocy społecznej albo powiatowym centrum pomocy rodzinie, zwanych dalej „ośrodkami”.

3. Wojewodowie przekazują organowi prowadzącemu postępowanie, w terminie do dnia 15 listopada danego roku, wykaz ośrodków, w których wnioskodawcy mogą w następnym roku odbywać staż.

4. Wykaz ośrodków jest dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach podmiotowych organu prowadzącego postępowanie.

5. Wnioskodawca, we wniosku o odbycie stażu, wskazuje ośrodek, który jest gotowy nawiązać z wnioskodawcą stosunek prawny, o którym mowa w art. 2 pkt 16 ustawy, w celu odbycia przez niego stażu.

6. Do wniosku o odbycie stażu wnioskodawca dołącza dokument zawierający zobowiązanie ośrodka do nawiązania z wnioskodawcą stosunku prawnego.

7. W zobowiązaniu ośrodek określa:

- 1) rodzaj stosunku prawnego;
- 2) termin, w jakim nawiąże stosunek prawny;
- 3) informację o obowiązkach, jakie powierzy wnioskodawcy;
- 4) przewidywane koszty odbywania przez wnioskodawcę stażu.

8. Organ prowadzący postępowanie zawiadamia wnioskodawcę o możliwości rozpoczęcia stażu w ośrodku wskazanym we wniosku o odbycie stażu.

9. Wnioskodawca rozpoczyna staż nie później niż w terminie 60 dni od dnia wydania postanowienia, o którym mowa w § 3 ust. 1.

§ 5. 1. W celu odbycia stażu w ośrodku wnioskodawca jest zatrudniany w ramach umowy o pracę lub odbywa staż na podstawie umowy cywilnoprawnej, na warunkach określonych między wnioskodawcą a ośrodkiem.

2. Staż odbywa się w języku polskim, pod nadzorem opiekuna stażu.

3. Do umowy, o której mowa w ust. 1, dołącza się program stażu przewidziany do realizacji przez wnioskodawcę w ośrodku, ustalony przez kierownika ośrodka.

4. Przy ustalaniu programu stażu bierze się pod uwagę, określone w postanowieniu, o którym mowa w § 3 ust. 1, doświadczenie zawodowe wnioskodawcy w zawodzie pracownika socjalnego, różnice wynikające ze specyfiki zawodu regulowanego pracownika socjalnego w Rzeczypospolitej Polskiej i w państwie wnioskodawcy oraz zakres niezbędnej znajomości polskiego prawa koniecznej do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, a ponadto:

- 1) wymagania stawiane pracownikom socjalnym zatrudnionym w ośrodku;
- 2) potrzeby poznania organizacji, zadań i zasad funkcjonowania ośrodka w zakresie, w jakim jest prowadzone postępowanie;

3) potrzeby uczestniczenia przez wnioskodawcę w pracach i działalności ośrodka określonych regulaminem organizacyjnym.

5. Program stażu uwzględnia w szczególności:

- 1) uczestnictwo w charakterze obserwatora w pracach prowadzonych w ośrodku przez opiekuna stażu lub innych pracowników ośrodka;
- 2) zapoznanie się z przepisami polskiego prawa regulującymi działalność pracownika socjalnego i udzielanie pomocy różnym grupom osób korzystających z pomocy społecznej;
- 3) wykonywanie zadań w obecności opiekuna stażu lub kierownika ośrodka, w którym staż jest odbywany, i omawianie tych zadań z osobą, w której obecności były one realizowane;
- 4) samodzielne wykonywanie zadań pracownika socjalnego;
- 5) uczestnictwo w innych pracach wynikających z regulaminu organizacyjnego ośrodka, w którym staż jest odbywany.

§ 6. 1. Nadzór nad stażem sprawuje opiekun stażu, którym może być specjalista lub starszy specjalista pracy socjalnej zatrudniony w ośrodku. Opiekuna stażu wyznacza na okres stażu kierownik ośrodka, w którym wnioskodawca odbywa staż.

2. Prawidłowy przebieg stażu zapewnia kierownik ośrodka, w którym staż jest odbywany.

3. Zmiana opiekuna stażu może nastąpić z powodu:

- 1) braku możliwości dalszego pełnienia czynności nadzoru;
- 2) umotywowanego wniosku złożonego przez wnioskodawcę nie później niż na trzy miesiące przed zakończeniem stażu;
- 3) umotywowanej prośby opiekuna stażu złożonej nie później niż na trzy miesiące przed zakończeniem stażu.

4. Opiekun stażu informuje kierownika ośrodka o realizacji przez wnioskodawcę zadań wynikających z programu stażu.

§ 7. 1. Oceny umiejętności zdobytych podczas stażu, zwanej dalej „oceną”, dokonują wspólnie opiekun stażu i kierownik ośrodka, w którym staż był odbywany, nie później niż w terminie 14 dni od dnia zakończenia stażu.

2. Przy ocenie uwzględnia się w szczególności:

- 1) zaangażowanie zawodowe wnioskodawcy;
- 2) komunikatywność, samodzielność, zdolności do pracy indywidualnej oraz w zespole;

3) umiejętność pracy z różnymi grupami osób korzystających z pomocy społecznej;

4) przestrzeganie porządku pracy ustalonego w ośrodku, w którym odbywa się staż.

3. Ocena jest dokonywana na piśmie i potwierdzana podpisami kierownika ośrodka i opiekuna stażu.

4. Ocena składa się z raportu sporządzonego przez opiekuna stażu i wniosków kierownika ośrodka, w którym staż był odbywany.

5. Ocena zawiera informację o przystosowaniu lub braku przystosowania wnioskodawcy do samodzielnego wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

6. Ocenę stażu kierownik ośrodka, w którym staż był odbywany, wraz ze szczegółowym uzasadnieniem przekazuje wnioskodawcy oraz organowi prowadzącemu postępowanie w terminie 3 dni od dnia jej dokonania.

§ 8. 1. Jeżeli ocena stażu jest negatywna, wnioskodawca, w terminie 14 dni od dnia otrzymania oceny, może wystąpić do organu prowadzącego postępowanie z wnioskiem o powtórne odbycie stażu.

2. W odniesieniu do powtórnego odbycia stażu przepisy § 4—7 i 15 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 3

Test umiejętności

§ 9. 1. Test jest przeprowadzany dwa razy w roku.

2. Terminy przeprowadzania testu na rok następny są ustalane przez organ prowadzący postępowanie do dnia 15 grudnia danego roku i podawane do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach podmiotowych organu prowadzącego postępowanie.

3. Wnioskodawcy, którzy złożyli wnioski o przeprowadzenie testu wcześniej niż na 3 miesiące przed ustalonym terminem, przystępują do testu w tym terminie.

4. Wnioskodawca może wystąpić z wnioskiem o przystąpienie do testu w kolejnym terminie.

§ 10. 1. Test opracowuje i przeprowadza Instytut Rozwoju Służb Społecznych w Warszawie.

2. Przy opracowywaniu testu bierze się pod uwagę, określone w postanowieniu, o którym mowa w § 3 ust. 1, dotychczasowe doświadczenie zawodowe wnioskodawcy w zawodzie pracownika socjalnego, różnice wynikające ze specyfiki zawodu regulowanego pracownika socjalnego w Rzeczypospolitej Polskiej i w państwie wnioskodawcy oraz zakres niezbędnej

znajomości polskiego prawa koniecznej do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

3. Test przeprowadza się w języku polskim.

4. Test obejmuje sprawdzian umiejętności zastosowania przez wnioskodawcę w konkretnych sytuacjach zawodowych przepisów polskiego prawa, którego znajomość jest niezbędna przy wykonywaniu zadań pracownika socjalnego.

§ 11. 1. Jednostka przeprowadzająca test przesyła wnioskodawcy pisemne powiadomienie o miejscu i terminie przystąpienia do testu, co najmniej 14 dni przed wyznaczonym terminem przeprowadzenia testu.

2. Test przeprowadza komisja składająca się co najmniej z 3 osób, powoływana przez dyrektora jednostki przeprowadzającej test.

3. Test składa się z dwóch części: pisemnej i ustnej.

4. Pytania, ćwiczenia i możliwości odpowiedzi dotyczące części pisemnej testu są umieszczane na jednostronnie zadrukowanych arkuszach testu opatrzonych pieczęcią jednostki przeprowadzającej test.

5. Arkusze testu są przygotowywane i przechowywane w warunkach uniemożliwiających ich nieuprawnione ujawnienie przed jego rozpoczęciem.

§ 12. 1. Część pisemna testu składa się z dwóch modułów:

1) moduł pierwszy stanowi dziesięć pytań testowych, na które udziela się odpowiedzi o charakterze uzupełniającym lub dokonując wyboru zaprezentowanych odpowiedzi, które mają na celu sprawdzenie umiejętności zastosowania wiedzy zawodowej, w tym także wiedzy dotyczącej przepisów polskiego prawa, których znajomość jest niezbędna przy wykonywaniu zadań pracownika socjalnego;

2) moduł drugi stanowią trzy ćwiczenia o charakterze symulacyjnym dotyczące rozwiązania opisanego w ćwiczeniu przypadku, sytuacji problemowej występującej w rodzinie lub jednostkowej sytuacji problemowej, które mają na celu sprawdzenie umiejętności zastosowania wiedzy zawodowej, w tym także zastosowania odpowiednich przepisów polskiego prawa.

2. Czas trwania części pisemnej testu nie może przekraczać 210 minut.

3. Za odpowiedź na każde pytanie dotyczące pierwszego modułu wnioskodawca może uzyskać 0—3 punktów. Zaliczenie pierwszego modułu wymaga uzyskania minimalnej liczby 18 punktów.

4. Za odpowiedź na każde pytanie dotyczące drugiego modułu wnioskodawca może uzyskać

0—10 punktów. Zaliczenie drugiego modułu wymaga uzyskania minimalnej liczby 20 punktów.

5. Część ustna testu odbywa się po zakończeniu części pisemnej i dokonaniu jej oceny w tym samym dniu przez komisję. Część ustna testu polega na rozmowie przeprowadzonej przez komisję z wnioskodawcą i dotyczy problematyki związanej z pytaniami zawartymi w części pisemnej testu oraz umożliwia wnioskodawcy udzielenie komisji dodatkowych wyjaśnień.

6. W wyniku złożenia przez wnioskodawcę dodatkowych wyjaśnień, komisja może dokonać podwyższenia oceny punktowej uzyskanej przez wnioskodawcę w części pisemnej.

7. Podczas testu wnioskodawca może korzystać z tekstów przepisów polskiego prawa, w szczególności ustaw i rozporządzeń.

8. Kryteria oceny testu, o których mowa w ust. 3 i 4, są dostępne dla wnioskodawcy w jednostce przeprowadzającej test oraz są umieszczane na arkuszu testu.

9. Z przebiegu testu sporządza się protokół, który podpisują członkowie komisji przeprowadzającej test. W protokole odnotowuje się w szczególności:

- 1) imię i nazwisko wnioskodawcy;
- 2) nazwę i adres jednostki przeprowadzającej test;
- 3) datę przeprowadzenia testu;
- 4) skład komisji.

§ 13. 1. Ocenę testu komisja przeprowadzająca test przekazuje wnioskodawcy oraz organowi prowadzącemu postępowanie w terminie 3 dni od dnia ustalenia oceny testu.

2. Nieprzystąpienie w wyznaczonym terminie do testu bez usprawiedliwienia uznaje się za odstąpienie wnioskodawcy od testu.

3. Usprawiedliwienie nieprzystąpienia wnioskodawcy w wyznaczonym terminie do testu następuje w sposób przewidziany dla usprawiedliwienia nieobecności w pracy, określony w odrębnych przepisach.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, wnioskodawca przystępuje do testu w najbliższym terminie.

§ 14. 1. Wnioskodawca, który nie zaliczył testu, może wystąpić, w terminie 14 dni od dnia otrzymania oceny testu, do organu prowadzącego postępowanie z wnioskiem o powtórne przystąpienie do testu w najbliższym terminie.

2. Do powtórnego przystąpienia do testu przepisy § 9—13 i 16 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 4

Koszty odbywania stażu adaptacyjnego i przeprowadzania testu umiejętności

§ 15. 1. Obliczenia kosztów związanych z odbywaniem przez wnioskodawcę stażu dokonuje ośrodek, w którym staż ma być odbywany, nie później niż na 14 dni przed dniem rozpoczęcia stażu, na podstawie wydatków, które będą poniesione przez ośrodek, ustalonych z uwzględnieniem w szczególności programu stażu, długości trwania stażu, wydatków techniczno-organizacyjnych i wynagrodzenia opiekuna stażu.

2. Wnioskodawca ponosi koszty stażu, o których mowa w ust. 1, w równych ratach płatnych z góry do 10 dnia każdego miesiąca za dany miesiąc, na rachunek budżetu właściwej jednostki samorządu terytorialnego, w której jest odbywany staż.

§ 16. 1. Obliczenia kosztów związanych z przeprowadzeniem testu dokonuje jednostka przeprowadzająca test, nie później niż na 14 dni przed dniem przeprowadzenia testu, na podstawie wydatków, które będą poniesione przez tę jednostkę, ustalonych z uwzględnieniem w szczególności wydatków związanych z wynagrodzeniem osób opracowujących test, wynagrodzeniem członków komisji przeprowadzającej test oraz wydatków techniczno-organizacyjnych.

2. Wnioskodawca, nie później niż na 7 dni przed dniem przeprowadzenia testu, ponosi koszty testu, o których mowa w ust. 1, dokonując wpłaty na rachunek bankowy wskazany przez dyrektora jednostki przeprowadzającej test.

3. Przystępując do testu, wnioskodawca okazuje dowód poniesienia kosztów, o których mowa w ust. 2.

Rozdział 5

Przepis końcowy

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

Minister Polityki Społecznej: w z. *C. Miżejewski*

³⁾ Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia traci moc rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 lipca 2003 r. w sprawie warunków, sposobu i trybu przeprowadzania testu umiejętności oraz odbywania stażu adaptacyjnego, sposobu i trybu wykonywania nad odbywanym stażem oraz oceny umiejętności wnioskodawcy, będącego obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w zawodzie regulowanym pracownik socjalny (Dz. U. Nr 142, poz. 1382), zachowane w mocy na podstawie art. 8 pkt 1 ustawy z dnia 12 września 2003 r. o zmianie ustawy o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 190, poz. 1864 oraz z 2004 r. Nr 93, poz. 892 i Nr 96, poz. 959).